

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГУТІЙ А., ЛАЛАК Н. В. До проблеми формування у здобувачів початкової освіти ключових та предметних компетентностей	61
ДЕКЕТ Д. М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Екскурсія як одна з форм краєзнавчої роботи з учнями початкової школи	63
ДОБОШ О. М., ГОЛИК М.М. Самоосвітня компетентність як педагогічна проблема .	65
ДОБОШ О. М., ДРАБИК У.В. Понятійний і сутнісний зміст контролю й аналізу як функцій управління закладом освіти	67
ДОБОШ О. М. Організація партнерства сім'ї та закладу дошкільної освіти в сучасних умовах	69
ДОБОШ О. М., РУСИН В.І. Наставництво як один із шляхів оптимізації процесу професійної адаптації молодих вихователів ЗДО	72
ДОБОШ О. М., СЕКЕРЕШ Е.В. Професійна компетентність магістрів з дошкільної освіти: аналіз поняття	74
ДОБОШ О. М., СТЕЦЬ А.М. Моніторинг власної професійної діяльності фахівців дошкільної освіти як наукова проблема	76
ДОКТОР К. О., ГРАБ М. В., ПАВЛИК М. А. До проблеми формування математичної компетентності майбутніх учителів початкових класів	78
ДОЧИНЕЦЬ Г.Д., ЧЕКАН О.І. Особливості розвитку емоційної сфери дітей старшого дошкільного віку	80
ДУБОВИЧ М.А., ЧЕКАН О.І. Сенсорний розвиток дошкільників із порушеннями мовлення	83
ДЬОРДЬ К. М., ПИНЗЕНИК О. М. Сутність та структура управлінської культури керівника закладу дошкільної освіти	85
ЖУКОВ І. С., КУШНІР І.І. Забезпечення ефективності інноваційної діяльності у вітчизняних організаціях на основі зарубіжного досвіду	87
КАЛІЙ І. Я. Інклюзивна освіта як сучасний соціально-педагогічний феномен.....	89
КАРЕЛШКОВА Я.С., ФЕНЧАК Л.М. Педагогічна освіта XXI століття: тенденції та перспективи	91
КАРТАШОВА Л.А., ГУШТАН Т.М. Професійний розвиток учителів початкової школи у системі методичної роботи як управлінська проблема	92
КАС'ЯНЕНКО О.М., МОНДИК Т.М. Раннє виявлення і основні напрями профілактики мовленнєвих порушень в перші роки життя дитини	94
КАС'ЯНЕНКО О.М., ПІЧКАР А.В. Сутність та особливості становлення професійної культури майбутнього вихователя	96
КВАК О.О., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Технологія розвитку критичного мислення на уроках в початковій школі	98
КИРЛИК Д. І., МАЙБОРОДА І. Е. Українська народна іграшка як засіб розвитку та національного виховання молодших школярів	100
КОБАЛЬ В.І., ВОВЧОК М.В. Шляхи вдосконалення управління закладом освіти у контексті гендерної політики	102
КОБАЛЬ В.І., КЛІМОВА В.Є. Шляхи соціального становлення особистості молодшого школяра у навчальній діяльності	105
КОБАЛЬ В.І., МИСКО М.І. Стиль взаємодії керівника та підлеглих у закладах освіти: постановка проблеми	107
КОБАЛЬ В.І., ОПРИШ Б.М. Управління розвитком психолого-педагогічної компетентності класного керівника	109
КОБАЛЬ В.І., ТОВТ В.В. Особливості індивідуальної роботи з учнями початкової школи з девіантною поведінкою	111
КОЗЬМА А.А., ТОМАШЕВСЬКА М.О. Теоретичні основи виховання гуманної поведінки у дітей дошкільного віку	113

4. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: постанова Кабінету Міністрів України № 872 від 15.08. 2011 р. [Електронний ресурс]. URL:[http:// zakon. rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) (дата звернення: 1 квітня 2021 р.).

УДК 37.013“20”(043.2)

КАРЕЛІКОВА Я.С., ФЕНЧАК Л.М.,
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ХХІ СТОЛІТТЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасний розвиток Української держави спричинює зміни практично у всіх сферах життєдіяльності людини, тому основним завданням освіти є швидка адаптація до них. Інноваційний потенціал суспільства, орієнтування в інформаційних потоках та нестандартне мислення стають основою розвитку особистості. Кожне суспільство відтворює себе через систему освіти. Освіта як соціальне й культурне явище є невід’ємним супутником еволюційного розвитку людства [1, с. 53].

Проблему розвитку вітчизняної педагогічної освіти у своїх працях розглядали А. Алексюк, який висвітлював історичний шлях розвитку педагогічної освіти; О. Глузман, що акцентував увагу на тенденціях її розвитку на основі багатопрофільних закладів освіти; І. Важинський, який здійснював науковий аналіз та теоретичне обґрунтування цілісного процесу становлення та розвитку педагогічної освіти в Центральній та Східній Україні. Незважаючи на високий рівень опрацювання аспектів вивчення розвитку педагогічної освіти, все ж цей процес вимагає подальшого ґрунтовного теоретичного дослідження.

За останні десятиліття українська освіта, і зокрема педагогічна, у зв’язку з реформуванням зазнала багатьох трансформацій усіх напрямів педагогічної діяльності. Сучасний етап розвитку педагогічної освіти характеризується орієнтацією змістовного та організаційного компонентів на європейські стандарти і визначається загальносвітовими тенденціями.

Як зазначив видатний український вчений у галузі філософії освіти Василь Кремень: «Освіта в ХХІ столітті – це далеко не лише надання знань і виховання особистості. Освіта в добу глобалізації та високих технологій – це фактор соціальної стабільності, економічного добробуту країни, її конкурентоспроможності та національної безпеки» [2, с. 14]. На основі ознайомлення зі змістом терміну в академічному словнику української мови, нами виявлено, що «тенденція» - це напрям розвитку чого-небудь [3]. Тому вважається, що тенденція розвитку освіти, педагогічної зокрема – це напрям розвитку освітніх процесів, враховуючи дії внутрішніх чи зовнішніх чинників.

Нині велика кількість науковців висуває ряд тенденцій розвитку освіти: глобалізація, інтеграція, інтернаціоналізація, демократизація, неперервність, гуманізація, гуманітаризація, навчання впродовж життя, відкритість освіти, автономізація. Глобалізація новітніх технологій відкрила шлях до інтеграції освітніх систем, інтернаціоналізація – вільний академічний

обмін між університетами різних країн і викладачами та студентами, а ще дозволила створити спеціальні навчальні програми.

Поряд з вище названими тенденціями, в Україні можемо помітити такі тенденції: демографічні – за останні десятиліття число студентів знизилася; економічні – домінування державного фінансування освіти; академічні – збільшення мобільності студентів у межах європейських освітніх програм.

Науковець М. Головань у статті «Проблеми сучасної педагогічної освіти» помітив такі українські тенденції: міжнародні мобільність; зміна характеру викладання, навчання і освітніх програм; зростання значення забезпечення якості освіти, підзвітності й кваліфікаційних структур, зміна фінансування вищої освіти; зростання кількості приватних закладів вищої освіти; розповсюдження інформаційних та комунікаційних технологій; тенденції, що пов'язані з демографічними змінами та з наслідками економічної кризи [205, с. 14].

Отже, сучасний етап розвитку вітчизняної педагогічної освіти характеризується орієнтацією на європейські стандарти, а зміни, що формують освітній простір в Україні, з врахуванням актуальних тенденцій ведуть до прискореного розвитку вітчизняної педагогічної освіти та підсилюють позитивний вплив на систему освіти.

Література

1. Огнев'юк В.О. Освітологія як відображення міждисциплінарного підходу у наукових дослідженнях феномену сучасної освіти / В.О. Огнев'юк // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: Наукове видання / За матеріалами першої Всеукр. наук.-практ. конференції «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти» / авт. кол. : В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П.Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

2. Кремень В.Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (Факти, роздуми, перспективи) / В.Г.Кремень. – К. : Грамота, 2003. – 216 с.

3. Академічний тлумачний словник української мови. Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/tendencija>

4. Головань М. Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія педагогіка і психологія. Збірник статей / Головань М. – К. : Київ, 2011. – 203-2011 с.

УДК 373.3.011.3-051-043.86:37.091.2(043.2)

КАРТАШОВА Л.А., ГУШТАН Т.М.,
Мукачівський державний університет

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У СИСТЕМІ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ЯК УПРАВЛІНСЬКА ПРОБЛЕМА

Реформування національної освіти вимагає постійного оновлення діяльності методичної системи закладу загальної середньої освіти, що визначає необхідність безперервного професійного розвитку заступників директора з

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>